

Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija

Skanstes iela 25, Rīga, LV-1013, Rīga

sprk@sprk.gov.lv

Rīgā, 2026.gada 6. februārī

PRECĪZS DATUMS SKATĀMS LAIKA ZĪMOGĀ

Nr. 05/26-LAEA

Par “Elektroenerģijas elastīgā un ierobežojamā pārvades sistēmas pakalpojuma ierobežošanas noteikumi” un “Elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojumu veidu maiņas noteikumi”

Latvijas atjaunīgās enerģijas alianse (“Alianse”) pateicas Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijai (“SPRK”) un Latvijas pārvades sistēmas operatora “Augstsprieguma tīkls” (“AST”) par kopumā kvalitatīvi izstrādāto ***“Elektroenerģijas elastīgā un ierobežojamā pārvades sistēmas pakalpojuma ierobežošanas noteikumi” un “Elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojumu veidu maiņas noteikumi”*** projektiem. Esam pateicīgi AST par līdz šim vērā ņemtajiem komentāriem, ko bijām paiduši Alianses 22. septembrī nosūtītajā vēstulē AST, atbildot uz AST izklāstīto elektroenerģijas elastīgā un ierobežojamā pārvades sistēmas pakalpojuma ierobežošanas noteikumu koncepciju.

Ņemot vērā, ka abos noteikumu dokumentu projektos paustās regulatīvas normas ir jaunas un vēl neaprobētas Latvijas energosistēmā, kopumā pašlaik lūkojamies pozitīvi uz šo abu noteikumu normām darbībā. Tomēr sekosim to izpildei un aicināsim AST un SPRK veikt modifikācijas tajās situācijā, ja kādas no normām nestrādās kā tas sākotnēji iecerēts.

Tomēr biedrības ieskatā būtu nepieciešams vai nu papildināt šos noteikumus vai arī noteikt izvērstāk citos regulatīvos aktos atsevišķus ar šiem noteikumiem saistītos jautājumus. Tas attiecas uz energosistēmas darbības prognozēšanas un datu pieejamības caurspīdību un pieejamību. ***“Elektroenerģijas elastīgā un ierobežojamā pārvades sistēmas pakalpojuma ierobežošanas noteikumi”*** dabosies efektīvi tikai kopīgi ar energosistēmas pieejamības datu atklātību. Noteikumu 3. punkts nosaka, ka AST divas dienas pirms operacionālās dienas sistēmas operators nosūtīs katrai balansatbildīgajai pusei informāciju par tās aktīvu pieļaujamās darbības limitiem. Šis ir apsveicams, bet tomēr noteikumi ir nepietiekami. Būtu nepieciešams, ka sistēmas operators sniegtu plašāku kopējo informāciju publiski savā mājas lapā par sagaidāmo sistēmas darbības stāvokli šajā pašā laika nogrieznī par katru no energosistēmas sektoru un segmentu. Pašlaik AST sniedz šādu informāciju tikai mēneša griezumā.

Lai izpildītu augstāk izklāstīto informācijas atklātību Noteikumos būtu nepieciešams ietvert skaidru norādi uz AST pienākumiem un atbildību saistībā ar informācijas par pārvades sistēmas plānoto un neplānoto nepieejamību. Šādas informācijas sniegšanu un pieejamību vispārīgi nosaka Komisijas Regula (ES) Nr. 543/2013 (2013. gada 14. jūnijs) par datu iesniegšanu un publicēšanu elektroenerģijas tirgos un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 714/2009 I pielikuma grozīšanu (“Caurskatāmības regula”; angliiski – Transparency Regulation). Caurskatāmības regulas 6. panta pirmajā un otrajā daļā, attiecīgi, ir noteikts, kāda veida informācija un kad pārvades sistēmas operatoriem ir jāpublisko. Vēršam arī uzmanību uz šīs Caurskatāmības regulas 14. panta (d) apakšpunkta prasību sniegt vēja un saules enerģijas ģenerācijas prognozes (MW) katrā tirdzniecības zonā katrā nākamās dienas tirgus laika vienībā, un tā publicējama ne vēlāk kā noteiktā laikā vienu dienu pirms faktiskās piegādes. Alianse ir novērojusi, ka AST šobrīd sniedz šādu informāciju tikai post-factum griezumā, kad ir bijusi saņemta informācija no balansatbildīgajiem par faktiski nākošajā dienā nostrādājušajiem ģenerācijas avotiem, tajā skaitā ar no AER ģenerācijas avotiem.

Iespējams, informācijas publicēšanas noteikumu ievērošana no visu tirgus dalībnieku, tostarp, pārvades sistēmas operatora puses, sekojot gan Caurskatāmības regulā, gan Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 25. oktobra

regulā (ES) Nr. 1227/2011 par enerģijas vairumtirgus integritāti un pārredzamību noteiktajam, ir jautājums, kuram 2026.gadā būtu jāpievērš pastiprināta uzmanība.

Nemot vērā iepriekš minēto, Alianse ierosina Noteikumus papildināt ar jaunu punktu, kas noteiktu, ka sistēmas operatoram ir pienākums savā mājaslapā regulāri sniegt datus par pārvades sistēmas plānoto un neplānoto nepieciešamību pa atsevišķiem pārvades sistēmas sektoriem un segmentiem. Minētā informācija būtu sniedzama par līdzīgiem periodiem un līdzīgos termiņos, kā nosaka Caurskatāmības regulas 6. panta pirmā un otrā daļa attiecībā uz informācijas publiskošanu par jaudu pieejamību starp tirdzniecības zonām un kontroles zonām.

Alianse izsaka gatavību turpināt konstruktīvu dialogu ar AST, lai uzlabotu Noteikumu projektu un tādējādi nodrošinātu efektīvu to piemērošanu visu iesaistīto pušu interesēs.

Ar cieņu

Gatis Macāns
Latvijas Atjaunīgās Enerģijas Alianse
Izpilddirektors

Parakstīts ar kvalificētu elektronisko parakstu